

-Save This Page as a PDF-

Torati ikawa Mlinzi wetu

Kutuongoza kwa Masihi

3:19-25

CHIMBUA: Kwa maana gani Torati ilikuwa ya muda? Je! Torati iliweza kufanya nini kwa watu? Je, haikuweza kufanya nini? Masihi anaweza kufanya nini kwa wenye dhambi ambacho Torati haiwezi kufanya? Je, kujaribu kutii Torati kungewezaje kumfanya mtu awe tayari zaidi kumpokea Yeshua Masihi? Je, ni kwa jinsi gani kujaribu kuzishika amri zote 613 za Torati ni kama kuwa chini ya ulinzi? Je, Masihi anabadilishaje hayo yote? Paidagogos ni nini, na Paulo aliitumiaje kama mlinganisho wa Torati?

TAFAKARI: Je, mjadala huu wote wa Torati unakuhusu nini? Ni wakati gani unapojaribiwa zaidi kutazama juhudi zako mwenyewe za kujifanya ukubaliwe na Mungu? Je, Torati bado ni halali hadi leo? Kwa maana gani? Je, mtazamo wako kuelekea Torati unapaswa kuwa upi? Neno la Mungu limekuwekaje chini ya ulinzi wa ulinzi hadi uweze kulielewa kikamilifu? Ni nani aliyekuwa mpatanishi wa kibinadamu aliyekutambulisha kwa Masihi?

Paulo analinganisha Torati na hadhi ya Kiyahudi na paidagogos, mlezi aliyekabidhiwa malezi na usimamizi wa mtoto.

Mtetezi wa Kiyahudi aliyekasirika (**ona Ag - Nani Walikuwa Waamini wa Kiyahudi?**) alikuwa na hakika kujibu kwa pingamizi kwa msisitizo wa **Paulo kwamba Torati isingempa Ruakhi ha-Kodeshi (3:1-5)**; hangeweza kuleta kuhesabiwa haki (3:6-9); haikuweza kubadili kudumu kwa imani (3:15-18); bali huleta laana (3:10-12).⁹⁰ Kwa kuzingatia mabishano ya Paulo yenye kusadikisha hadi kufikia hatua hii, swali la wazi lingekuwa kwa nini zilikuwa amri 613 za Torati zilizoongezwa kwenye ahadi (**ona B1 - Ahadi Ilisemwa na Ibrahimu na Mzao wake**)? Ikiwa wokovu daima umekuwa kwa imani na si kwa matendo, na kama agano la ahadi kwa Ibrahimu lilitimizwa katika Yeshua Masihi, ni kusudi gani Torati ilitimiza?

Jibu la Paulo lilikuwa la moja kwa moja na lenye kutia maanani: Ilongezwa ili kufafanua na kuhukumu dhambi, kwa sababu ya makosa (**Kigiriki: parabasis, maana yake ni**

kuchagua kutenda dhambi, kutotii kwa makusudi na kwa makusudi) hadi Mzao [Yeshua] aje - ambaye ahadi ilikuwa imetolewa. imefanywa (3:19a). Isipokuwa watu walitambua kwamba walikuwa wakiishi kinyume cha amri 613 za Torati na kwa hiyo chini ya hukumu ya Mungu, hawakuona sababu ya kuokolewa wakati Yeshua atakapokuja. Neema ingekuwa haina maana kwa mtu ambaye hatambui kuwa alikuwa amepotea. Mtu kama huyo hangeona hitaji la kusamehewa na Mungu ikiwa hawajui kwamba walikuwa wamemkosea hapo kwanza. Mtu wa namna hii hangeona haja ya kutafuta rehema ya Mungu ikiwa hawakujua kwamba walikuwa chini ya ghadhabu ya Mungu.⁹¹

Kwanza, kusudi la amri 613 za Moshe halikuwa kuokoa, bali kutufahamisha dhambi zetu kwa uwazi iwezekanavyo. Kwa hivyo, sio lazima ujiulize ikiwa umefanya dhambi au la. Anza kusoma Torati na haitachukua muda mrefu sana kugundua kuwa tayari umefanya dhambi. Sheria kiroho ni kama kioo kimwili. Unapotazama kwenye kioo unaweza kuona kwamba nywele zako zimeharibika, au kwamba shati lako liko nyuma, au kwamba unaonekana kuwa mnene. Lakini kuangalia kwenye kioo hakutatui tatizo, inakuambia tu kwamba kuna tatizo. Hivyo ndivyo amri 613 za Musa hufanya. Sheria haisuluhishi tatizo. . . Sheria haiwezi kutuokoa. Sheria inaelekeza tu kwenye hitaji la mwokozi.

Pili, kulingana na Warumi 7, kusudi la Torati lilikuwa kutufanya tutende dhambi zaidi. Asili yetu ya dhambi lazima iwe na msingi wa utendaji. Torati ilisema, *"Usifanye,"* na asili yetu ya dhambi inasema, *"Oh, ndiyo nitafanya."*

Tatu, Paulo anatumia neno, *"mpaka."* Hii inaonyesha kwamba utii kwa amri 613 ulikuwa wa muda. Ingawa Agano la Ibrahimu lilikuwa la milele, utiifu kwa amri 613 za Moshe ulikuwa wa muda tu.

Nne, mpaka *"Uzao uje."* Mara baada ya Masihi kulipa gharama ya kutotii amri 613 za Musa, Mwongozo wa Torati ulikoma. Ilikuwa ni ya muda kwa kuanzia, lakini iliishia na Enzi ya Neema.

Torati ilitolewa vipi? Ilitolewa kupitia malaika (**Matendo 7:53**) kwa mkono wa mpatanishi wa kibinadamu, Moshe (3:19b). Upinzani unaosikika mara kwa mara wa Kiyahudi kwa mafundisho ya B'rit Chadashah kwamba Wayahudi hawamhitaji Yeshua kwa sababu hawahitaji mpatanishi kati yao na Mungu. Mstari huu unakanusha dai kwa ukumbusho wake kwamba Moshe mwenyewe alitumika kama mpatanishi kama vile, kwa jambo hilo, makuhani na manabii (**Waebrania 8:6, 10:19-21; 1 Timotheo 2:5; Kutoka 20: 19; Kumbukumbu la Torati 5:2 na 5**).

Kwa hiyo, utoaji wa Torati kupitia kwa malaika haukuwa wa moja kwa moja. Haikutoka kwa BWANA hadi Israeli. Ilitoka kwa Mungu, kwa malaika, kwa Musa, kwa Israeli. Lakini ukirudi pale Torati ilipotolewa katika Kutoka hupati kutajwa kwa malaika. Ingeonekana kuwa YHVH alikuwa akizungumza na Musa moja kwa moja. Hata hivyo, ingawa mapokeo mengi ya

Kiyahudi hayana msingi, baadhi ya vipengele vya mapokeo ya Kiyahudi ni kweli - kama vile utoaji wa Torati kwa mikono ya pembe. Lakini mara tatu katika B'rit Chadashah tunapata Torati ikitolewa na malaika (**hapa; Matendo 7:53 na Waebrania 2:2**). Lakini ukweli huo tayari ulikuwa katika maandishi ya marabi kabla ya B'rit Chadashah